

Nếu được gì tôi làm báo cũ thì nhàn nhàn năm 80, sẽ gặp mặt “Thơ bích”.

Thơ này, dù không phải là thơ của báo thơ xuyên suốt cũng đã hai lần tôi gặp mặt trên, thơ của các đồng viên kỳ cựu.

Hơn thế, họ phần nào tình nguyện tham những, và sẽ hạ hi vọng dân chúng của đám cán bộ số tôi, họ tha thiết đồng lòng đồng sức để chính sách, chính quyền này và sau khi cựu khốn khổ trên dóm ngó tôi ở đó, họ cam kết lòng trung thành của mình bằng câu “Con không chê cha mẹ khó, chó không chê chủ nghèo”.

Khi được nhàn nhàn dòng chày này, tôi nghĩ đi vì kinh hoàng và mặt tôi nóng như lửa vì nhấc nhấc.

Dù đã biết từ lâu rằng dân ta bị ràng buộc bởi các quan niệm phong kiến (điều này xảy ra trong chính gia đình tôi và tôi là nạn nhân đầu tiên), nhưng dù sao, tôi cũng không hình dung được cái di sản thối rữa kia còn khiến con người mê đắm thế.

Sau khi suy ngẫm, tôi đành công nhận rằng Khổng đã trở thành kẻ đi căn trong xã hội Việt Nam, mặt căn bản nan y mà các con cháu hoàn toàn không hay biết.

Trong thâm tâm, các đồng viên coi đồng là vua hoặc thay thế vua nên họ phải thật lòng trung với đồng. Rồi rồi là vua cũng như chế độ phong kiến đã bị chính quyền người cộng sản tiêu diệt, nên sẽ đổi chủ chuyển này lập lại lần thứ hai: từ đồng trở thành cha mẹ hoặc ông chủ. Trong bối cảnh đó, các đồng viên cũng như các công dân nghĩ mình nhiên sẽ làm vai con hoặc vai chó.

Quá trình hoán chuyển trên xảy ra một cách hoàn toàn vô thức. Đa phần các đồng viên cộng sản mới miệt mài ra nhàn nhàn sáng rảnh nhàn dân chủ, cộng hoà... nhưng thực chất họ chỉ có một may mắn hi vọng về nhàn nhàn đi về nói.

Đó là sے mے a mai cے a lے ch sے mà giے đây nhìn lے i, mے i chúng ta không tránh khے i đے ng cay. Ngày ے y, đے có thے tiے p tے c sے ng và đے u tranh, tôi đã tے an ے i “Nhے ng đے ng viên này đے u sinh vào nhے ng năm 1920-1930, hے bے trời buے c bے i đے o Khے ng. Đے o Khے ng đے y con ngے ے i làm nô lے mے t cách thành công. Ta hy vے ng ے các thے hے tiے p nے i”.

*Dے نگ Thu Hے نگ, cuے c sے ng cے a bà là mے t cuے n tے u thuyے t. Màu đے và đen.
Nguے n ے nh: Stephan Gladieu / Le Figaro Magazine*

Tuy nhiên, hے n hai mے ے i năm sau, tôi biے t mình nhے m. Sے mê muے i này không chi phے i riêng các thے hے sinh vào nhے ng năm 20, 30 cے a thے kے XXI mà nó có ے nh hے ے ng rے ng lے n hے n tôi đے tے ے ng.

Vào khoے ng 2002, hay 2003 gì đó, khi chúng ta đã bے ے c sang thے kے XXI, tôi đے ے c xem cuے c phے ng vے n ghi hình cے a mے t nhà báo nے ے c ngoài, trong đó có sے hiے n diے n cے a bà Nguyے n Thے Hے ng Ngát.

Bà Ngát vốn là biên kịch cùng xáng phim truyện số 4 Thùy Khê với tôi, sau nhá sá nâng đá cấp ông Nguyễn Khoa Điám mà lên làm cấp phó, trong cuộc phỏng vấn ghi hình nói trên, bà Ngát cũng tuyên bố: “Con không chê cha mẹ...”.

Tôi đó, tôi rùng mình. Bà Ngát sinh năm 1950 hoặc 1951, đã từng học trường đián ở nhá Vá-gich ở Nga bốn năm, đác liát vào loái văn nghệ sĩ (táng lập tinh hoa cấp xã hội). Mẹ từng đi vào địa tuái ở y, nghề nghiệp, mà điám nhiệm coi quan hệ cấp mình với kẻ cầm quyền là con đái với cha mẹ hoặc là chó đái với chủ thì tình trạng thì nát hán hành cấp Việt Nam là không tránh khỏi.

Mát đát nác mẹ phát triển phải có các công dân hiểu biết về pháp luật và quyền lợi cấp mình, đám nhán trách nhiệm cấp mình trước bản thân, gia đình và xã hội. Nhưng ta không thể xây dựng một nền văn minh với những kẻ có trí não con sen và tư cách tháng. Không ai có thể tạo nên một quốc gia hùng mạnh với những kẻ đi bằng hai chân nhưng trong thâm tâm lại chấp nhận mình là chó.

Bái mát khi đã chấp nhận mình là chó thì chúng bao giờ có thể hiểu và đát đác cuộc sống thác cấp con người.

Không phải ngẫu nhiên mà nhân loại đã rút ra kết luận này “Dân chúng nào, chính phủ ấy”.

Tôi là người Việt Nam, tôi không sung sướng gì khi nói ra những điều cay đắng, nhưng tôi cũng hiểu biết rõ rằng nếu không dám điám với sự thật, con người sẽ tự giát mình theo cách thức loài dá điáu: nhám mát, rúc đáu vào cát, chá kẻ thù đán kẻ liáu mạng sống.

Nếu có thể một đác, thì trước hết chúng ta nên mámát và nhìn vào cấp quan đái đán cao nhất, Quốc hội. Bái vì với một chính danh, quốc hội đác coi là cấp quan có quyền lực đái chát, giám sát và phê duyệt các đáng cấp chính phủ, nhá thế quốc hội cũng là bộ phận tinh túy nhất cấp dân tộc vì các thành viên cấp nó đeo bián hiểu người đái đán, người lãnh pháp luật nói lên sự nguyện vọng cấp dân chúng.

Ông Nguyễn Trần Bát đã có bài viết rất hay về thân phận cấp các nghệ sĩ trong xã hội Việt Nam

hiện nay. Ông phân tích một cách rành mạch cái cách để ông đưa quy định khi nào họ có thể tiến tới nhập ngũ con rỗi, một thế trạng trí trong ngôi nhà quốc gia, một thế thu nhập giảm đầu làm người công nhân nghèo khổ và một mảnh khoé sâu khốu như một tờ giấy trắng dân chúng giờ hiểu được là đã đi đến lúc này quốc gia.

Bài viết của ông là một đóng góp đáng kể để nâng cao trình độ nhận thức cho đám đông cũng như thúc đẩy sự phát triển tiến bộ duy dân chúng.

Tôi chỉ xin bày tỏ nỗi băn khoăn về hiện thế để ông hỏi: Giờ đây, liệu có bao nhiêu phần trăm người sĩ dám đứng lên thách thức quyền, thách thức giám sát hành vi của chính phủ, nói cách khác dám chống lại sự lạm quyền của bộ máy cầm quyền?

Bao nhiêu phần trăm cay đắng ngậm ngùi về thân phận bù nhìn trong cam chốu và cầm quyền? Còn lại, bao nhiêu phần trăm an nhiên chấp nhận vai trò Nghèo khổ vì nó cần... dã nhân?”

Vài chục năm nay, nỗi băn khoăn này là nỗi băn khoăn lớn nhất về nhập ngũ người đang đứng tranh cho dân chúng. Sự phân lo ngại các đội bị ưu quốc họ sẽ được coi như bị ưu đãi đến đến sự tiến bộ xã hội, nói cách khác cuộc tiếp diễn dân chúng ở nước ta.

Theo những tin tức của VNexpress và BBC ngày 2 tháng 11 năm nay (2010) thì trong phiên họp ngày tháng 1 tháng 11 năm 2010, nhóm đội bị ưu quốc họ đã đứng lên thách thức chính phủ về Vinashin gồm các ông bà Nguyễn Minh Thuyết, Vũ Quang Hải, Lê Văn Công, Huỳnh Ngọc Đáng, Lê Thị Nga, Phạm Thị Loan, Nguyễn Văn Sơn, Đặng Trung Quốc.

Tám người trên tiếng sự bao nhiêu? Và ý kiến của họ có được chính phủ ghi đáp không? So với những năm trước đây là một dấu hiệu đáng lo ngại.

Chỉ có đi, sự lo ngại của chúng ta vô cùng như bé nhỏ sau khi các đội bị ưu trên lên tiếng thì ông Nguyễn Đức Kiên, phó chủ tịch quốc hội là đã nói một câu “Vinashin thách thức đã phá sản chúng ta có đi mình chúng ta tuyên bố mà thôi và đây là hình thức phá sản để thủ của Việt Nam” rồi thì “Trong các lý thuyết về kinh tế thị trường thì phá sản là sự tàn phá sáng tạo, phá cái cũ để tạo ra cái mới, phù hợp với quy luật kinh tế thị trường đó, thì hiện nay mình đang làm. Đứng vì

vò Vinashin mà kéo lúi tó duy đò i mòi doanh nghiò p...”

Ông Kiên là tỉn sĩ, uò viên uò ban kinh tó quò c hòi, phó chủ tó ch tó nh Sóc Trăng. Tôi không hiò u ông nhò t cái bò ng tỉn sĩ này ò đâu?

Có thòi, ngò ò i ta tó ng kò t: Dò t mọt con bò qua biên giòi khi trò vò nó cũng trò thành tỉn sĩ. Vò y là vì nò c đản anh Liên Xô xò a kia sò n sàng thí mò nh bò ng này cho bò t cò công dân da vàng, da đen nào đò c cò đò n Mò c Tò Khoa theo tinh thòi n “vò sò n quò c tó” đò hò có thò vênh vang quay vò bòn xò thò c hiò n cuò c “cách mò ng đò”. Hà Nò i là mò nh đò t đò u tiên đò c nò m các kinh nghiò m cay đò ng vò i đám Tò n sĩ bò này.

Sau đó nhiò u năm, đò n lò t đò ng cò ng sò n Viò t Nam vinh quang có cò m hò ng “trò thành trí thò c” nên yêu cò u các cán bò òng cò t phò i đò bò ng cò p. Vò y là các quan đò u tó nh lữ lò t kéo vò trò ò ng Nguyò n Ái Quò c hò c, kò hò c thò t tính chò a đò y mò ò i phò n trăm, sò còn lòi nhét chò không vào nên theo nhau nhò u nhò t, chò i gái chán chê ròi khi hò t thòi gian “nâng cò p chò t lò ò ng đò ng” thò y ra vài lò ò ng vàng đò đò i lòi y tó m bò ng vác vò tó nh lò .

Mò t khác, trong niò m kiêu hãnh cò ng sò n, các quan lò n nghĩ rò ng hò đò sò c làm tó t cò , kò cò viò c lòi đá vá tròi. Vì vò y, sò cò xò cò a hò nhiò u khi ngậy ngô đò n mò c thiên hò khó hình dung nò i. Tôi nhò rò t nhiò u lòn, trong các buò i gò p gò tay ba, ông Trò n Đò , ông Nguyò n Kìò n Giang và tôi, tó ò ng Trò n Đò kò đi kò lòi rò ng ông Đò Mò ò i đã hò quyò t tâm trò thành đò i trí thò c nên rò ông Trò n Đò “Tôi vò i anh bò ra hai năm hò c đò lòi y bò ng tỉn sĩ”.

Tó ò ng Trò n Đò liò n đáp “Chúng ta hò c hai năm đò hiò u đò c mọt phò n nhò ng đò u các tỉn sĩ nói, thò cũng đã là tó t lò m ròi”.

Thò hoang tó ò ng cò a trò mò c đò ng có thò khiò n ta mò m cò ò i nò u đò a bé mò mò ng ò y ngòi trên lò ng trâu nhò ng mọt khi nó đã trò thành ý nghĩ thò t sò cò a kò cò m quyò n thì đó là tai hò a tòi y tròi cho quò c dân, và lúc đó, chúng ta không còn cò ò i mà phò i khóc.

Sò “hò quyò t tâm hai năm giò t mò nh bò ng tỉn sĩ” cò a ông Đò Mò ò i khiò n tôi nhò lòi cò n phò n nò thành thò c cò a vua Tò Đò c khi nghe Nguyò n Trò ò ng Tò mô tó ngò n “đèn treo ngò c” ò nò c Pháp. Ông quan này suýt bò chém đò u vì cò n phò n nò thành thò c và ngu xuò n cò a nhà vua.

Khi óc hoang táng ngu ngu kèm theo mät quyán lác đác tôn không bá kiám soát, ai hiáu các quan lán cáng sán có thá làm nháng gì đá vái ra nháng tám báng tián sĩ nhá máy bà già nhà quê vái thóc ra sân cho gà má? Bái vì, cháa ai quên lái tuyên bá xanh rán cáa ông Đinh Đác Thián khi ông đáng chác bá tráng bá công nghiáp đán đoàn cán bá lên tham quan nhà máy giáy Bãi Báng “Cán báng cáp há? Thì in ra mà phát. Chúng tao đá ra báng.”

Căn cá vào lái phát biáu cáa ông Nguyán Đác Kiên đác BBC tiáng Viát trích lái mà tôi váa nhác lái trên thì hán ông đã nhát mánh báng “giáy lán” này á biên giái nác Nga hoác moi nó ra tá túi quán ông Đinh Đác Thián.

Mät đát nác không có đái ngũ trí thác thát sá, thì bán láu manh giá danh trí thác sá lên ngôi. Mät đát nác không có nháng đái biáu quác hái do chính dân báu và bá dân bãi, do đó phái gánh trách nhiám trác dân, đát nác áy phái bián thành thá bát nháo trong tay mät nhóm cám quyán tá coi mình là Tháng đá.

Mät ngái đáy tá tin vì trí não sáng suät và quá trình khá hác cáa mình nhá ông Nguyán Trán Bát mà khi nói mät đáu hay phái kèm theo mät lái đái láo thì đát nác áy không thá coi là có táng láp trí thác thát sá.

Ông Bát sau khi đã phân tích vô cùng chính xác tính bù nhìn và tình tráng bù nhìn bát buác cáa các đái biáu quác hái Viát Nam lái phái chám vài lái ca táng ông Đá Mái, mät trong nháng ká cám quyán ngu đát nhát, mät con bánh tâm thán (các bác sĩ vián Viát-Xô đã chá cho tôi xem cái cây mà ông Đá Mái tháng tráo lên hô hét khi lên cán đián), và cháa ai quên ráng chính sách cáa ông ta đã phá hoái nán kinh tá đát nác mät cách không thá tính đám.

Tôi biát ông Nguyán Trán Bát đã láa chán “Cháng đái mät cách khôn ngoan” vì ông không muán ngái tù, không muán con cái ông bá gát ra lá xã hái, bá đáe doá, bá quáy nhiáu nhá con cái nháng anh em đáu tranh cho dân chá. Nháng, mät khi ông Nguyán Trán Bát đã uán lái hai chiáu thì cháa thá đánh danh ông là trí thác thát sá dù ông khoe ráng mái tháng đác sách mät bao nhiêu lít đáu.

Tôi cũng xin nhác đá ông Bát hiáu ráng á nác ta không thiáu ngái đác sách nhá ông hoác hán ông, có nháng ngái biát bán thá tiáng mà ngái rá trong tù vài tháp ká đán khi ra thân tàn lác kiát, gán nhá mät phá nhân. Ông là tráng háp vô cùng hán háu, mät con ruái bay vát khái

cái vđ p c a k c m quy n, ông ch nên l y s may m n c a b n thân làm th c đo chung cho xã h i, tr c h t là l p ng i “mu n là trí th c th t s mà b ìm ch t trong bóng t i ng c tù” Vi t Nam.

Ng i trí th c th t s là ng i ch tin và ch quy hàng chân lý mà thôi. Xã h i nào t o đ c m t l p trí th c th t s, xã h i y phát tri n. Xã h i nào dùng nòng súng ch c vào h ng ng i có ch bu c h u n i hai chi u, xã h i y còn trong tr ng thái man r , vì đó con ng i không th s ng x ng đáng v i chính mình.

Chúng ta có th tóm t t tình tr ng này b ng công th c:

*Nh Th thì Nh t Tâm
Nh t Th t Nh Tâm.*

M t xã h i dân ch (g i nô m na là nh th) n i t n t i các đ ng đ i l p, m i cá nhân m i có th trung th c v i chính h và trung th c v i đ ng bào, b i pháp lu t đ m b o cho nhân cách c a h đ c t n t i.

Xã h i nh t th , t c xã h i đ c tài, bu c con ng i ph i nh tâm, b i pháp lu t không đ m b o cho h đ c s ng trung th c. Trong xã h i y, tr nh ng ng i ô m bom ba càng, li u mình nh ch ng có, toàn th đ u nh tâm, toàn th đ u b n i s h i làm bi n hình, và s d i trá t ph i là món ăn th ng nh t.

Ph n trên, tôi có nh c t i ông T H u và ông Ph m văn Đ ng, h qu là nh ng k tham quy n c v , vô năng, vô trách nhi m nh ng theo s hi u bi t c a tôi h không ph i quân ăn c p và ăn c p. Nói cho đúng h n, vào nh ng năm đó ch a nhi u quân ăn c p và ăn c p trong chính ph nh b y gi .

Ông Ph m Văn Đ ng không xây nhà th h năm b y t đ ng nh Nguy n T n Dũng. Ông T H u cũng không tr đ p báo chí nh vi c h l nh t ng giam hai nhà báo phanh phui v PMU18 mà ông Nông Đ c M nh đã làm đ che ch n t i tham nhữ ng c a ng i thân.

Kể cò ông tòng bí thò “Đò i mòi”, ngò ò i đã kêu gòi các nhà văn “đòng uòn cong ngòi bút” ròi hòn mọt năm sau chính ta ông ò i uòn cong ò ò i, ngò ò i đã chòi tôi là “Con đĩ chòng đòng” và đã tòng giam tôi vào ngò c năm 1991, ông ta – Nguyòn Văn Linh, cũng không phòi thòng ăn cò p, hòng khòn nòn vò nhân cách. Vò và con gái ông ò y không nhò y lên nòm thò tròng ng chòng khoán nhò ái nò cò a ông Dũng xòn. Khi thò tròng ng này đò b, hàng bao nhiêu gia đình phá sòn, vòn n, ái nò cò a ông Nguyòn Tòn Dũng vòn nhòn nhòn chòng ng mọt ra đó, cô ta không vào tù, không mọt chò c, không nói mọt ò i xin ò i đò i vò i dân. Bò đò cô ta cũng vò y.

Vò y phòi chằng dân Viò t đích thò là mọt con gà đò kò cò m quyòn tha hòng vò t lòng vò t cánh? Hay dân Viò t là lũ trâu bò mà bao nhiêu ngòn roi quò t lên ò ng hòng cũng... nhò không? Tuò theo cách nhìn cò a đò c giò .

Tuy nhiên, dân tòng Viò t đã tòng chiòn đò u mọt nghìn năm vò i Bò c phòng đò giò đò c nòn đò c ò p, vì ò ò y, tôi không muòn tin ròng hòng tiò p tòng cam ò ng, tiò p tòng cam chò u nhòng khòng nhòng c này.

Dân tòng Viò t đã sòn sinh ra nhòng ngò ò i ò n xuòng lòng sông Bò ch Đòng đò cò m cò c sò t. Dân tòng ò y đã đò ra nhòng ng chiòn sĩ ò m bom ba còng.

Cuò c cách mòng tháng tám năm ò t Đò u là cuò c cách mòng hào hùng đò giòi phóng dân tòng. Tròng c cuò c cách mòng ò y, khi chò a bò quyòn ò c làm hòng hoá nhân cách, ông Tò Hò u là ngò ò i khòi nghĩa đò y can đò m. Ông đã mòng n ý nhà cách mòng Pháp Jean-Paul Marat mà làm bài thò Hãy đòng đò y (tháng 4 năm 1938):

*Ngò ò i ta ò n bòi vì ngò ò i quò xuòng
Hòng nhân dân, hãy đòng thòng lên! (1)*

Ý tòng ng cò a Jean-Paul Marat mòng nhòng roi quò t, loé nhòng ánh chò p soi đò ò ng cho đám đòng. Nhòng ng Jean- Paul Marat không chò khích ò dân chúng can đò m đòng lên nòm vòn mòng nhòng trong đôi tay cò a chính mình, ông còn là ngò ò i bòn đích thò c và chân thành cò a dân chúng nhòng ông thòng ng tòng nhòng n “L’ami du peuple”.

(Từ trái) Đông Trình, Nguyễn Duy, D ng Thu H ng, Nguyễn Quang L p. t i Đ i h i Nhà Văn Việt Nam 1995 t i Hà Nội.

Nguyễn nh: T li u vẫn h c c a gia đình Nguyễn H u H ng Minh

Ông ch ra cho dân chúng th y rõ nh ng c m b y mà b t c k c m quy n nào cũng s giăng ra: ru ng dân chúng; giam hãm h trong ngu đ t và tru l c; khích đ ng h b ng s khoe khoang xu n ng c và sau r t, bu c h ph i ngoan ngoãn tuân ph c.

Jean-Paul Marat c nh báo r ng “S tuân ph c mù loà c a qu n chúng đ c coi nh s ngu xu n c a chính h ”

Nguyên văn: “Toujours une aveugle obéissance suppose une ignorance extrême.”

Tuy nhiên, s c nh báo đó cũng ch a quan tr ng b ng đ nh nghĩa sau đây: “Chính ph là k

thù cở a dân chúng.”

Nguyên văn: “Le gouvernement est l'ennemi du peuple.” (2)

Đởnh nghĩa này chỉ u rởi ánh sáng vào sỏ vỏt, vô hiỏu hoá mỏi trò lỏa đỏo, loẻ bỏp và mỏ dân cỏa kỏ thỏng trỏ, đem lỏi xác tín cho dân chúng vỏ quyỏn hành đỏng chính đởng cỏa hỏ.

Tỏi sao chính phỏ lỏi là kỏ thù cỏa dân chúng?

Đởn giỏn thôi, vì cái Ngỏ cỏa con ngỏỏi là con quỏ vô cùng khỏng khiỏp, thỏng xuyên chỉ n thỏng trong cuỏc tranh đỏu vỏi lỏỏng tâm. Vì thỏ, bỏt cỏ bỏ máy cỏm quyỏn nào cũng tìm mỏi cách đỏ thỏ hỏỏng tỏi đỏ, tỏc là ngoỏm phỏn bánh to nhỏt và buỏc dân chúng gỏnh chỏu mỏi rỏi ro, tỏn thỏt. Lỏi hỏa hỏn cỏa kỏ cỏm quyỏn là thỏ thỏc phỏm đỏ bỏ hỏ hỏi, nó sỏ thiu thỏi ngay sau phỏt cuỏc bỏ u cỏ khoá hỏm phiỏu, xỏp trỏng kờn.

Vì lỏ đỏ, ỏ các nỏỏc dân chỏ ngỏỏi ta mỏi cỏn các hình thỏc biỏu tình, bỏi công, các đỏi nghỏ đỏ bỏc lỏ sỏ bỏt bình cỏa dân chúng và cỏ năm năm hoỏc bỏn năm (tuỏ theo quỏc gia) lỏi phỏi có mỏt cuỏc bỏ u cỏ đỏ dân chúng thỏc thi quyỏn lỏa chỏn cỏa mình.

Nhỏng muỏn có bỏ u cỏ thỏc sỏ phỏi có đỏng đỏi lỏp, còn ỏ các nỏỏc đỏc tài nhỏ xỏ Viỏt Nam ta, bỏ u cỏ là trò hỏ mà cỏ kỏ bỏy trò lỏn kỏ buỏc phỏi tham đỏ đỏ u biỏt tỏng tỏng tong. Nhỏng năm sỏng ỏ Hà Nỏi, mỏi lỏn bỏ u cỏ, tỏi lỏi nghe các bà bán rau bán thỏt ỏ chỏ Khỏỏng Thỏỏng gỏi nhau oang oang: “Cỏ mỏỏi quỏy cỏ mỏt đỏi điỏn đi bỏ u cho xong. Các ông ỏy đỏ sỏp xỏp hỏt rỏi, còn đỏu mà chỏn lỏa”.

Cỏ thỏ các đỏc giỏ sỏ nói rỏng dân chỏu Á đỏ quen vỏi ách thỏng trỏ đỏc tài, hỏ không cỏn nỏn dân chỏ. Rỏng dân chỏ là thỏ tỏo thỏ lê chỏ có thỏ trỏng ỏ chỏu Âu và chỏu Mỏ, còn ỏ xỏ ta chỏ có rau muỏng rau cỏi mà thôi. Nỏu thỏ, làm sao giỏi thích đỏỏc tình trỏng hai nỏỏc Bỏc Hàn và Nam Hàn?

Cùng một dân tộc, cùng một văn hoá, cùng bề chí phäi bäi một quá khứ, tại sao giờ đây hai xã sä đó cách nhau một trời một vực? Phải chăng một thị t chä dân chä có thể biến một công dân Hàn Quốc đang ăn cơm mì ở miền Bắc trở thành một người văn minh, sung túc ở phäng Nam? Phải chăng, một nhà dân nước Hàn là người tự do, nhà còn lại, cũng như người Việt chúng ta, bề loäi khi vũ đài bề hä không để tä cách äy?

Xin đäc giä tä trả läi.

Phän tôi, tôi không nghĩ rằng dân tộc chúng ta tốt về thông minh, nhưng tôi cũng không tin rằng người Việt thuộc loài ngu dät. Về mặt bề bän là thị t chä xã häi đã träi buäc hä trong xã thị u hiäu biệt, trong xã häi, trong đói nghèo. Một con chim bề buäc chät hai cánh chä có thể nhäy lä cä trên sân mà không bao giờ bay lên đäng cä. Sä thành công của các thị hä người ở Miền gäc Việt hiän nay không minh đäng u đó.

Cũng vì cái thị cä tin vô cùng cảm đäng äy mà giờ đây biệt bao gia đình bán nhà, bán đät, thị t läng buäc bề ng cho con cái ra nước ngoài häc. Trong thâm tâm, ai cũng mong “Thoát Việt!”, ra khỏi một nhä đät bän läy tại tâm này bề ng một giá.

Cũng tät thôi, nhưng liäu bao nhiêu người xã thoát đäng cä Việt nước tính trên thị ng xã dân chúng? Và liäu các thị hä sau này có thể đäng cäng một cách đäng hoàng về đäy đäng sä tä tin và lòng tä träng hay không khi mà các cánh của ä biên cäng càng ngày càng khép chät, khi người da màu bề läc soát một cách nhäc nhä khäp nước, và khi cánh Häu đang đäy lên nhä sóng ä châu Âu cũng như các nước khác?

Đäng quá nhiều ä o täng. ä o täng nào cũng sä đän đän sä đäng vä, không sä m thì mù n. Đäi là dòng sông trôi chäy và nước không đäng läi đäng i chân cäu. Nhưng thuän läi mà người Việt nhäp cä đäng cäng vào nhäng năm Thủyän nhân không còn nhà. Cũng không còn nhà cái nhìn thị n cä m của thị giäi đäi về người Việt sau nhäng năm Thủyän nhân và sau rät nhiều thị t về ng qua quá trình chung đäng.

Räu vang đang ä quá trình biến thành däm. Bäi về y, dù có mù n đäi đa xã ngäi Việt cũng không thể thị cä hiän đäng cäng mä đäi đäi của hä ä xängäi. Điäu hä có thể làm đäng cä là thay đäi cuäc đäi của chính hä trên quê häng, là đäu tranh đäng xây đäng một thị t chä xã häi tin bề hän, đäng hä có thể thị cäng sä làm công dân, đäng cäng về đäy đäng Quyän con người.

Nu s ù l, s cam chu ã tr thành căn tnh khi n ng i dân Vit t ê li t thì trong m t t ng lai gn, ch c ch n h s không còn là ng i Vit n a. V i toàn b các căn c quân s ã và ãng ti p t c xây ãng trên Tây Nguyên cũng nh các khu v c biên gi i d i m i th trá hình: khai thác m, thuê ã t tr ng tr t..., con mnh h Trung Hoa càng ngày càng c m sâu móng vu t c a nó vào b cõi c a chúng ta, t o m t vành ãi chi n l c mà khi c n, các quân ãoàn s trùng trùng ã xu ng nh thác.

M t sáng th c ãy, ng i dân Vit s th y lính Trung Hoa ãng ãy các ph ph ng, làng xóm, n ng b n mà h ch a k p ãi m t.

Chính ph c a h, chính quy n Hà N i ã ti p tay cho cu c chu n b này. ãng thân yêu c a h t lâu ã tr thành con chó c a ông ch B c Kinh, dùng t t th y m i bi n pháp ã b t m t ãm ãng, bóp m m nh ng ai ãm lên ti ng. B máy công an ã c huy ãng t i ã ã ã p t t các sites internet, ã b t gi nh ng ng i ãm ã a tin và ã a hình v các khu v c mà lính T u ãng t ã ã xu ng xây c u ã ng, thi t l p ãoanh tr i, l p làng m i ã di dân Trung Hoa.

Cu c tái chi m Giao Ch ãng ã c th c thi m t cách quy mô và kh n tr ng mà các thái thú Tô ã nh tân th i, nh ng k ng i quanh bàn h p B chính tr, tr Tô Huy R a, ã u mang tên Vit.

M T NGHÌN NĂM B C THU C L N TH HAI ãng ch ãi dân t c chúng ta.

Nu dân Vit không ãng lên hành ãng vào lúc này, n n ã c l p ch c ch n s tiêu vong. H s tr thành ng i Tây T ng c a th k XXI. Th n Kim Quy không còn hi n ra l n n a dù h c u kh n ngàn l n.

“Hãy t c u mình tr c khi Chúa tr i c u!”

Câu chm ngôn y không ch ãnh cho dân công giáo mà ãnh cho toàn b loài ng i. Tr c th k XVI, n c Pháp là m t trong các x m ã o, n i quy n l c c a Giáo hoàng l n át quy n

Tôi cáa nhà Vua, vậy mà nước Pháp áy đã biến thành nước Pháp cộng hòa, nước Pháp thá tác sau một cuộc cách mạng long trời á đất. Cũng chính cuộc cách mạng áy đã khai sinh ra cái ý tưởng mà nhân loại phải biết án mãi mãi: Quyán con người.

Tôi cuộc các mạng áy đán nay hơn hai thế kỷ đã trôi qua, nhưng tôi kêu gọi áa Jean-Paul Marat vẫn luôn luôn là ánh sáng rái đáng cho các dân tộc yáu kém, các dân tộc bị chìm trong bóng tối áa sự thiáu hiểu biết, bị tê liệt vì khiếp nhác.

Tôi kêu gọi áa nhà cách mạng này cũng còn nguyên hiểu ác đái với át dân tộc đang đáng trước nguy cá tái nô áng người Việt giá đây:

**NGái TA Lán Bái vì ngái Cái xuáng
Hái nhân dân! Háy đáng tháng lên!**

Tôi án cùng, xin chân thành cảm án các đác giá. Xin áng thá cho nháng nhám án áa tuổi già. Xin chào vĩnh biệt.

— - viết riêng cho DCVOnline

---

(1) Nguyên văn bài thơ "Hãy đáng dáy" của Tô Hữu

Ngái ta lán bái vì ngái cúi xuáng
Hái nhân dân hãy đáng tháng lên!
(Ma-rat)

Ngái ta lán bái vì ngái quá xuáng
Có gì đâu ta cáu khán van lán?
Có gì đâu ta ôm mái cảm hán?

Hãy đò ng đò y, ta có quyò n vui sò ng!

Ai đi gõ vào cò a lòng ò nh ngò t
Và thiò t tha năn nò vò i hò n say
Trên muôn thây, tiò c rò u máu tràn đò y?
Không! Không thò sò ng nhò bò y hành khò t!
Hãy đò ng đò y! Ta có quyò n vui sò ng!
Cò tan xò ng, cò chò y tuò , cò rò i đò u!
Mò i thây rò i sò là mò i nhò p cò u
Cho ta bò c đò n còi đò i cao rò ng.

Huò , tháng 4/1938

DCVOnline: Tuy Tò Hò u và nhiò u ngò ò i khác cho tác giò ý hai câu Ngò ò i ta ò n bò i vì ngò ò i cú i xuò ng / Hò i nhàn dân hãy đò ng thò ng lên! là Jean-Paul Marat nhò ng chò a khi nào trích đò n nguò n và nguyên văn "ý tò ng cò a Marat" đã viò t khi nào đắ ng ò sách, báo nào.

(2) Là bài viò t thò bò y trong Tò p (I) cò a tò "L'ami du peuple"

L'ami du peuple (I)

Dénonciation contre Necker
Il faut créer un tribunal d'état
Les subsistances
Discours au peuple
Profession de foi de Marat
Réflexions sur les dettes du gouvernement devenues nationales
Le gouvernement est l'ennemi du peuple
Protestation contre la loi martiale
Sur le plan du comité militaire
Évasion d'une religieuse de l'abbaye de Pantemon

Trích, "Il est une vérité éternelle dont il est important de convaincre les hommes: c'est que le plus mortel ennemi que les peuples aient à redouter est le gouvernement." (Le gouvernement est l'ennemi du peuple)

Nguồn: Journal "L'Ami du Peuple"; Charles Simond, Marat. Ed. L. Michaud, Paris 1906.